

356.33:362.11.075.51:615.38(091)

DVACET LET TRANSFÚZNÍHO ODDĚLENÍ ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÉ NEMOCNICE

Transfúzní oddělení Ústřední vojenské nemocnice patří k nejstarším zařízením transfúzní služby v naší republice. Jeho vznik je spojen se jménem plk. dr. Chvapila, který spolu s gen. dr. Liškutinem, dr. Mlčochovou a dr. Strakou vytvořil koncepci čs. transfúzní služby. Zásluhy této „velké čtyřky“ — jak se jim žertovně říkalo — můžeme dnes jen těžko docenit. Dokázali zvládnout s řadou dalších nadšených spolupracovníků v neuvěřitelně krátké době nesmírně náročné organizační i materiální a technické úkoly, spojené s výstavbou zcela nového oboru našeho zdravotnictví.

Bylo to v době, kdy sejevilo již jako nezbytné vyřešit rychle spolehlivou transfúzní pohotovost bouřlivě se rozvíjejících chirurgických oborů. Byly zde i důvody další. Druhá světová válka potvrdila na obrovském materiálu poznatky ze španělské občanské války, kdy se poprvé ukázalo, že transfúzní služba je velmi důležitou součástí moderní zdravotnické služby, že ovšem stojí a padá s úrovní svého technického vybavení. A právě v době, kdy se u nás řešily tyto otázky, stála Evropa v důsledku berlínské krize na samém pokraji války.

Tehdejší vedení zdravotnické služby armády mělo pro nový obor velké pochopení a využívalo zkušeností vojenských odborníků, získaných v našich zahraničních jednotkách. Je třeba vzpomenout jmen organizátorů a odborníků, kteří pomáhali ve výstavbě vojenské transfúzní služ-

by a bojovali proti nedůvěře a podceňování mladého oboru. Vedle plk. dr. Chvapila a gen. dr. Liškutina to byli gen. dr. Škvařil, gen. dr. Černý, plk. dr. Vodrážka, mjr. dr. Pípal a kpt. Dobkyňová.

Transfúzní oddělení ÚVN pracuje soustavně od května 1949. Začínalo ve velmi skromných podmínkách, ale od samého začátku se vyvíjelo poněkud odlišným způsobem než transfúzní stanice civilní. Udržovalo si stále kompletní úsek pomocného provozu, takže bylo schopno kdykoli zmnohonásobit svou odběrovou kapacitu. Na druhé straně vždy udržovalo rozsáhlou kooperaci s jinými odděleními ústavu a nevytvářelo si paralelně vlastní pracoviště pro vyšetřování dárců krve a kontrolní úsek provozu. Tím byl položen základ úzké spolupráce v rámci ústavu, který byl pak dále rozvinut v užitečnou spolupráci s klinickými obory při řešení styčných odborných otázek.

V pracovní náplni transfúzního oddělení mělo vždy přední místo rozpracovávání otázek racionalizace a ekonomizace provozu s potřebnými vojenskými aspekty. Již v roce 1951 zde byl instalován přístroj k lyofilizaci plazmy.

Za dvacet let své činnosti má transfúzní oddělení Ústřední vojenské nemocnice za sebou úctyhodný kus práce a chceme i při této příležitosti vzpomenout všech obětavých pracovníků, kteří stáli při jeho zrodu.

Plk. MUDr. Evžen Skala, CSc.